

Strategische Visie Stichting Verbindend Vervoer (SVV)

1. Inleiding

De samenleving is sinds het eind van de vorige eeuw snel aan het veranderen. Veranderingen zijn altijd al een onderdeel geweest van onze samenleving en zijn in die zin niets nieuws. Wat wel nieuw is het tempo waarmee veranderingen vandaag de dag plaatsvinden. De oorzaken van de veranderingen zijn divers, als ook de invloed en de betekenis ervan. Waar in de vorige eeuw veranderingen veelal nog het resultaat waren van een geleidelijk proces is dat thans in vele gevallen niet meer het geval. Het is met name deze versnelling die niet alleen de problemen ingewikkelder maken om er mee om te gaan, maar ook noodzaakt om flexibele en duurzame antwoorden te vinden op zich voordoende situaties.

Vooraf in het sociale domein in Nederland is de laatste jaren erg veel veranderd en in een rap tempo. De drie transities AWBZ-WMO, Jeugdwet, Participatiewet en de Nieuwe Zorgwet zijn daarvan de zichtbare uitingen. Zij hebben veel overhoop gehaald en vragen veelal om een geheel nieuwe oriëntatie, zowel bij de gemeente als de inwoners. Kwetsbare mensen zijn steeds meer aangewezen op hun eigen kracht, op hun kwaliteiten en persoonlijke netwerk om hun welbevinden te kunnen handhaven en te verbeteren. Dit verschijnsel wordt vaak 'weggezet' als zelfredzaamheid en wordt vanuit de centrale en gemeentelijke overheid gestimuleerd. Waar de gemeente dit principe van zelfredzaamheid als onderdeel van hun beleid in concrete situaties hanteert, is dit voor de betrokken inwoner echter niet altijd zo vanzelfsprekend en zijn de sociale gevolgen soms groot.

De vraag die hier opdoemt is die van de betekenis van deze veranderingen in het sociale domein voor de mobiliteit van kwetsbare mensen. Het is voor hen vaak niet eenvoudig zich vrij en zelfstandig te kunnen verplaatsen. Eenzaamheid ligt dan veelal op de loer. Uit vele studies is gebleken dat er een verband is tussen mobiliteit en eenzaamheid. Mobiliteit is een mogelijkheid en soms zelfs een randvoorwaarde om contact te kunnen blijven onderhouden met de buitenwereld en deel te kunnen blijven nemen aan bredere buitenactiviteiten. Zonder vervoersmogelijkheden wordt de wereld van kwetsbare mensen klein en is het eigen huis de grens van het contact met anderen. Het gevolg is dat de leefwereld en het sociale netwerk als het ware verschrompelt en eenzaamheid zich aandient.

Eenzaamheid is het gevoel alleen te zijn, geïsoleerd te zijn van de anderen en zich buitengesloten voelen. De bronnen hiervan zijn divers zoals het wegvallen van de vertrouwde sociale context, het verlies van een partner en van leeftijdsgenoten, het verlies van mobiliteit en zelfstandigheid, toenemende kwetsbaarheid door gezondheidsproblemen, het ondervinden van ernstige beperkingen en het toenemende beroep van de overheid op de zelfredzaamheid van inwoners. Eenzaamheid gaat vaak gepaard met een gevoel van verdriet en leegte en kan een grote invloed hebben op het geluk en de gezondheid van mensen.

Er zijn in Nederland inmiddels meer dan 4,1 miljoen 55-plussers. Hiervan voelt meer dan 1 miljoen zich eenzaam. Van hen zijn 200.000 extreem eenzaam, zij hebben slechts een keer in de maand een sociaal contact. Van de ruim 2,9 miljoen 65-plussers voelen bijna 900.000 zich eenzaam. Oisterwijk scoort al een aantal jaren hoger dan de regio op dit fenomeen, ondanks dat er in de gemeente door burgerinitiatieven en gemeentelijk beleid het nodige wordt gedaan om dit op te vangen. Er is sprake van een reëel probleem, mede omdat de toename van het aantal ouderen niet het resultaat is van een zich langzaam voltrekkend proces maar van een extreem grote groei.

Eenzaamheid neemt toe met de leeftijd. Dit geldt specifiek voor sociale eenzaamheid. Door de grote toename van het aantal ouderen in de laatste jaren is hier ook sprake van een versnelling van dit verschijnsel. Het perspectief voor de komende decennia laat zien dat het probleem zich zal voortzetten en waarschijnlijk verdiepen. Dit vraagt om gerichte maatregelen.

2. Doelstellingen

De Stichting Verbindend Vervoer (SVV) is er op gericht een belangrijke bijdrage te kunnen leveren aan het mobiliteitsprobleem dat met name de ouderen in de gemeente Oisterwijk in toenemende mate ervaren. Zij wil hen daarmee de kans bieden deel te blijven nemen aan de samenleving waartoe zij behoren. Het concept dat is ontworpen is uniek, omdat hier sprake is van een nauwe samenwerking tussen het vrijwilligersvervoer (VVO) en het professioneel ondersteunend vervoer (ParelcaBs). Beide werken niet alleen samen, maar zij vullen elkaar ook aan. Mede hierdoor is het mogelijk om maatwerk te leveren. Het is vervoer dat is afgestemd op de behoeften van klanten en zo goed mogelijk wordt ingevuld naar de wensen van degene die wordt vervoerd.

Het mobiliteitsprobleem is vaak een uiting van diverse aspecten, zoals eenzaamheid, niet zelfredzaam zijn, het ontbreken van een sociaal netwerk, geen middelen van vervoer (meer) hebben, een gebrekkige gezondheid en/of geconfronteerd worden met beperkingen. Het bieden van de juiste mobiliteit kan een belangrijke bijdrage leveren aan het oplossen van deze ondervonden problemen of aan het er beter mee omgaan. Op basis van deze gedachtegang heeft de SVV verschillende doelstellingen geformuleerd voor het verbindend vervoer:

1. Het bieden van oplossingen aan mensen die mobiliteit als een tijdelijk of structureel probleem ervaren;
2. Het versterken en vergroten van de zelfredzaamheid van mensen;
3. Het voorkomen van sluimerende eenzaamheid en isolement;
4. Het creëren van de mogelijkheid om een netwerk voor hulp en samenleven in hun directe leefomgeving op te bouwen.

Deze doelstellingen staan centraal in het verbindend vervoer dat is opgezet. Dat betekent dat met deze activiteiten geen nieuw 'vervoersbedrijf' in het leven is geroepen, maar dat het aanbieden van passend vervoer een hulpmiddel is om de geformuleerde doelstellingen te kunnen realiseren. Daarbij is samenwerking met de gemeente Oisterwijk belangrijk, omdat de gemeente een eigen verantwoordelijkheid heeft in het zorg gerelateerde WMO-vervoer in Oisterwijk. De Stichting Verbindend Vervoer biedt met haar initiatief een aanvullend maatwerkvervoer aan ten aanzien van datgene wat op het gebied van zorgvervoer reeds bestaat. Dit is door de gemeente inmiddels onderkend en heeft ook geleid tot een nauwe en vruchtbare samenwerking.

3. Visie en Missie

De Stichting Verbindend Vervoer ziet de behoefte aan mobiliteit het komende decennium toenemen. Deze behoefte is een uitdrukking van de veranderingen die in de samenleving optreden. In de inleidende woorden is daarvan reeds een beeld geschetst. De gevolgen daarvan komen neer op de begrippen: zelfredzaamheid, creëren van een netwerk voor hulp en samenleven, voorkomen van sociale eenzaamheid en isolement, nieuwe verbindingen creëren. Het scheppen van vervoersmogelijkheden biedt ruimte om in deze veranderende samenleving te blijven functioneren en deze gevolgen te kunnen opvangen. De visie van de SVV is op deze overtuiging gebaseerd.

De Stichting Verbindend Vervoer richt zich op de kwaliteit en diversiteit van het zorg gerelateerde vervoer, het op maat leveren van deze dienst, het bieden van vriendelijke en betrouwbare service en het garanderen van de continuïteit van de dienstverlening om daarmee inwoners met elkaar te verbinden en hen volwaardig deel te laten blijven uitmaken van de samenleving.

Vanuit deze overtuiging hanteert de SVV de volgende missie:

Mobiliteit vormt de verbinding tussen mensen

4. Kernwaarden

De visie bevat enkele kernwaarden die richtinggevend zijn voor hetgeen de SVV doet en die bepalend zijn voor wat de SVV wil zijn. De volgende kernwaarden hebben een belangrijke betekenis.

- ***Betrokken***

Iedereen die een rol speelt in het verbindend vervoer en daarin een bepaalde verantwoordelijkheid heeft is in hoge mate betrokken in het efficiënt en effectief laten verlopen van het vervoer. Degene die om vervoer heeft gevraagd staat altijd centraal en naar vermogen wordt in de behoeften van de klanten voorzien, waardoor vervoer op maat kan worden geboden. Er wordt voor hen als het ware een vertrouwde en vriendelijke omgeving gecreëerd.

- ***Toekomstgericht***

Degenen die gebruik maken van het verbindend vervoer zijn er van verzekerd dat deze voorziening niet een eenmalige regeling is maar ook in de toekomst zal blijven bestaan. De ontwikkelingen die de toekomst van het vervoer raken worden meegenomen in het maken van eventuele nieuwe arrangementen, waardoor de continuïteit is gegarandeerd.

- ***Zorgzaam***

Het bieden van het gewenste vervoer (mobiliteit op maat) draagt bij aan het versterken van de sociale veerkracht van mensen en is het gezicht naar buiten van het zorgzaam voor elkaar zijn. Mobiliteit biedt de mogelijkheid aan mensen om te participeren in de samenleving en hen in goede conditie te houden. Deze sociale veerkracht geeft uiteindelijk ook aan de samenleving meer veerkracht.

5. Perspectief en doeleinden op middellange termijn

Het Verbindend Vervoer is een burgerinitiatief, gericht op het organiseren van zorg gerelateerd vervoer in Oisterwijk, Moergestel en Heukelom en straks ook in Haaren. Het begin van dit initiatief ligt in het Gerard Horvers Huis (GHH), dat op gezette tijden gasten ontvangt om hen in een huiselijke sfeer de gelegenheid te bieden leeftijdgenoten te ontmoeten en met elkaar gesprekken aan te gaan. Het is een ontmoetingsplaats voor ouderen om sociale contacten te versterken en te verbeteren.

Al snel bleek dat er een grote behoefte bestond om de gasten naar en van het GHH te vervoeren. Hieruit is het zogenaamde buddy-vervoer ontstaan, dat geheel door vrijwilligers wordt verzorgd. De toename van het aantal ouderen in de gemeente Oisterwijk die naar het GHH wilden komen noodzaakte om het aantal vrijwillige chauffeurs te vergroten en om daarmee meer mogelijkheden te scheppen voor het vervoeren van personen. Dit was de prikkel om verder dan het GHH te kijken en de blik te richten op alle oudere inwoners die een mobiliteitsprobleem hebben en die mede daardoor niet in staat zijn contacten te onderhouden en deel te blijven nemen aan de samenleving. Hieruit is het doelgroepenvervoer ontstaan, dat gericht is op een diversiteit in het vervoer en het beter kunnen inspelen op de behoefte van de aanvrager van vervoer. Ook werd al snel duidelijk dat deze ontwikkeling niet uitsluitend meer door vrijwilligers zou kunnen worden bemenst.

De combinatie van door een professioneel taxibedrijf ondersteund vervoer (taxibedrijf Korthout) en vrijwilligersvervoer was het juiste antwoord op de groeiende behoefte aan zorg gerelateerd vervoer. Deze combinatie bleek een uniek concept te zijn dat als geheel het juiste antwoord wist te geven op de wens aan mobiliteit. In dat antwoord speelden mee de zorg voor het leveren van kwaliteit van het vervoer, het zoveel mogelijk voldoen aan de wens van maatvervoer, het bieden van vriendelijke en betrouwbare service en het garanderen van continuïteit van de dienstverlening. Het zijn de elementen die het SVV dan ook in haar visie heeft neergelegd.

Met dit doelgroepenvervoer kan de SVV haar toekomst ingaan. Mede ook omdat de SVV in de samenwerking met het taxibedrijf Korthout in staat werd gesteld het doelgroepenvervoer te laten uitvoeren door twee elektrisch aangedreven caBs (clean air Blessing services). Daarmee wordt nu al ingespeeld op de straks geldende eisen voor CO₂ uitstoot. Deze caBs worden bemenst

door vrijwilligers uit Oisterwijk en wordt logistiek en qua planning ondersteund door Korthout.

Er is in de afgelopen jaren de nodige ervaring opgebouwd die een goede basis vormt voor het nemen van verdere stappen. Deze stappen moeten een richting opgaan die de SVV voor ogen heeft. Daarbij is de centrale vraag: waar wil het VVO over ongeveer vijf jaar staan en wat wil zij dan gerealiseerd hebben? Het is een vraag die zich richt op het perspectief op middellange termijn.

Het jaar 2022 lijkt nog ver weg en in zekere zin is het dat ook maar, ondanks alle onzekerheden die een toekomstbeeld met zich meedragen, is het verstandig een beeld te schetsen wat wij dan willen zijn. Het geeft richting aan de ontwikkelingen en activiteiten en zet een proces in gang. Periodiek zal moeten worden nagegaan of zich eventueel voordoende gebeurtenissen en veranderingen van invloed zijn op het perspectief op de toekomst en dat bijstellingen moeten plaatsvinden.

Het perspectief dat de SVV voor zich heeft is het willen zijn van ***een platform voor alle mensen in Oisterwijk die mobiliteitsproblemen ervaren en die via dit platform de gelegenheid wordt geboden hun eigen vervoer te regelen. De SVV wil daarbij een nauwe samenwerking met al die partijen in Oisterwijk die de met het mobiliteitsprobleem samenhangende aspecten zo goed mogelijk kunnen opvangen. Daarmee kunnen de doelstellingen van de SVV maximaal worden gerealiseerd en neemt de SVV een belangrijke positie in in een netwerk van sociale verbindingen, dat elkaar versterkt.***

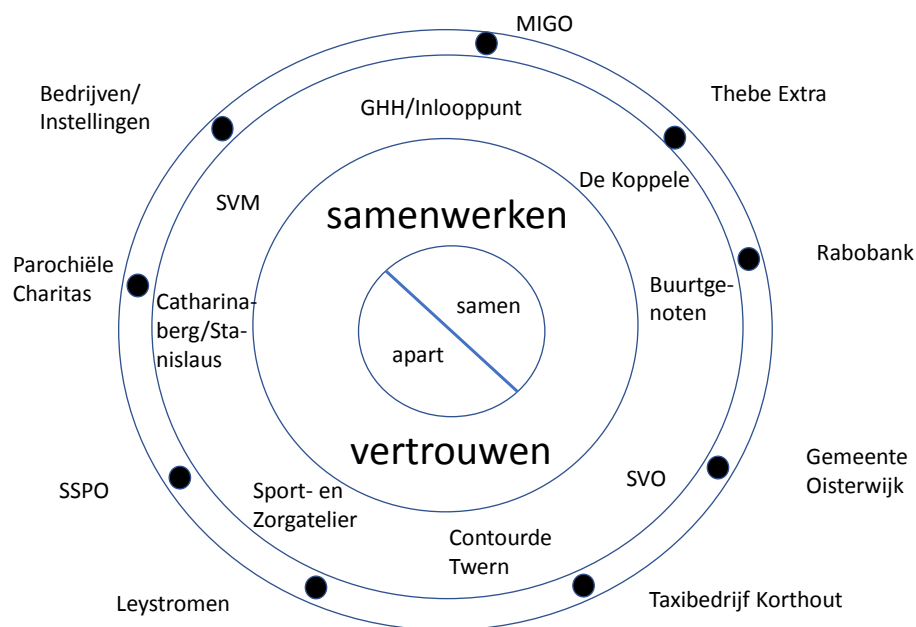
Dit perspectief lijkt ambitieus, maar is het niet. Het gaat om de wil van alle partijen die elkaar op dit platform ontmoeten om met elkaar samen te werken, elkaar krachtiger te maken in de hulp en ondersteuning die zij aan haar leden kan bieden en met elkaar een netwerk te vormen. Het zal een proces moeten zijn dat de SVV door de komende jaren heen naar deze positie zal leiden.

PLATFORM VERBINDEND VERVOER

**Bij elkaar komen is het begin
Bij elkaar blijven is vooruitgang
Met elkaar samenwerken is succes**

een platform waar coalities worden gesmeed,
verbindingen worden gemaakt, een community
ontstaat, men elkaar sterker maakt

Dit platform is een ontmoetingsplaats voor inwonersinitiatieven en organisaties die actief zijn op het terrein van welzijn en zorg en een mobiliteitsprobleem ervaren. Vanuit hun vraag om vervoer werken zij nauw samen en zij blijven zelfstandig doen waarvoor zij zijn opgericht. Het onderlinge samenwerken is gebaseerd op wederzijds vertrouwen, het vertrouwen dat de Stichting Verbindend Vervoer hen ondersteunt waar nodig en de kwaliteit garandeert die wordt gewenst. In de loop der jaren zal de samenwerking met partijen verder worden geïntensiveerd. Om het vervoer te bieden waarom wordt gevraagd is er financiële, morele en fysieke steun nodig van belangrijke partners, zoals: Thebe Extra, Rabobank, Gemeente Oisterwijk, Taxibedrijf Korthout, Leystromen, SSPO, Migo, Parochiële Charitas en bedrijven en instellingen.

Ieder jaar zal een stap worden gezet in de geschetste richting door de ontwikkelingen die zullen plaatsvinden en de resultaten die zullen worden behaald. Voor het jaar 2018 ligt al een ontwikkelingsplan gereed en is hierover op bestuurlijk niveau overeenstemming bereikt.

In 2018 zal de ontwikkeling van de afgelopen jaren en de bereikte resultaten definitief worden geïmplementeerd. Dit vraagt op het terrein van communicatie en informatie (onder meer via een website, flyers e.d.) en van logistiek nog de nodige aandacht. In 2018 is al een goede stap gezet om het creëren van een goed fundament voor zowel het VVO als de caBs door meer vrijwillige chauffeurs aan te trekken. Er is voorlopig voldoende potentieel om

de aanvragen voor zorgvervoer te kunnen honoreren. In samenwerking met de gemeente en met onze partners moet de SVV een nog beter zicht krijgen op de mensen uit Oisterwijk die voor zorgvervoer in aanmerking komen, geïndiceerden en niet-geïndiceerden. Daarmee moet er in 2019 een gezond evenwicht ontstaan tussen het VVO en de ParelcaBs. Ook zal worden nagegaan hoe de unieke combinatie tussen informele en formele mobiliteit meer bestemmingen kunnen genereren.

Op basis van de evaluatie van de jaren 2017 en 2018 zullen te zijner tijd de plannen voor de jaren daarna worden geformuleerd.

6. Slotwoord

Met het in het leven roepen van het Verbindend Vervoer willen we een antwoord geven op de toenemende eenzaamheid bij met name ouderen, het bieden van de mogelijkheid een netwerk op te bouwen en door mobiliteit de leefruimte te vergroten om zo het leven als waardevol te kunnen blijven ervaren. Mede door de het toenemende aantal senioren (55+) in Oisterwijk zal de vraag naar verbindend vervoer in het komend decennium aanzienlijk groeien. De Stichting Verbindend Vervoer (SVV) heeft de intentie voor deze categorie inwoners de verbinding te zijn naar de samenleving en hen de kans te geven mee te blijven doen in de samenleving. Ook is het SVV de verbinding naar alle inwonersinitiatieven om in nauwe samenwerking mobiliteitsproblemen van haar leden op te lossen. Daarvoor wil zij zich ontwikkelen naar een platform waar mensen elkaar kunnen vinden en ontmoeten en elkaar kunnen versterken in wat zij willen bereiken. Daarmee wil het SVV ook een bijdrage leveren aan het vergroten van de onderlinge samenwerking van inwonersinitiatieven.